Stikstof en natuur(herstel) beschouwingen vanuit natuurbescherming(srecht) en beleid

Voorjaarsbijeenkomst VvOR 19 januari 2023

Elsemiek Snijders-Storm

Wat vooraf ging..

- 1992 Europese Habitatrichtlijn: (1) gunstige staat van instandhouding en (2) tegengaan van achteruitgang van beschermde natuurwaarden.
- 2004 Aanmelding Nederlandse N2000 gebieden
- 2015 Programma Aanpak Stikstof (PAS) vastgesteld: met daarin stikstofreductie- en natuurversterkende maatregelen, waardoor ruimte werd gecreëerd voor nieuwe economische activiteiten.
- 2019 PAS onderuit door uitspraak Raad van State
- 2021 Wet stikstofreductie en natuurverbetering: met o.a. de resultaatsverplichting om stapsgewijs de stikstofbelasting op stikstofgevoelige habitattypes in de Natura 2000-gebieden onder de kritische depositiewaarde te krijgen.
- 2022 NPLG - integrale aanpak landelijk gebied

Urgentie?

- Enerzijds: Achteruitgang natuurwaarden/biodiversiteit door jarenlange overbelasting vormt een bedreiging voor de samenleving

- Anderzijds: Wat we in Nederland hebben is geen natuur. “Waar maken we ons druk om?”

Nederland “ligt plat” door het stikstofprobleem:

- Energietransitie
- Woningbouw
- Innovatie industrie
- Uitbreiding economische ontwikkeling

Stikstofprobleem? Welk stikstofprobleem?

“Er is in Nederland helemaal geen natuur”

EU-doelstelling 2030 voor stoppen achteruitgang en herstel Habitatrichtlijn-natuur

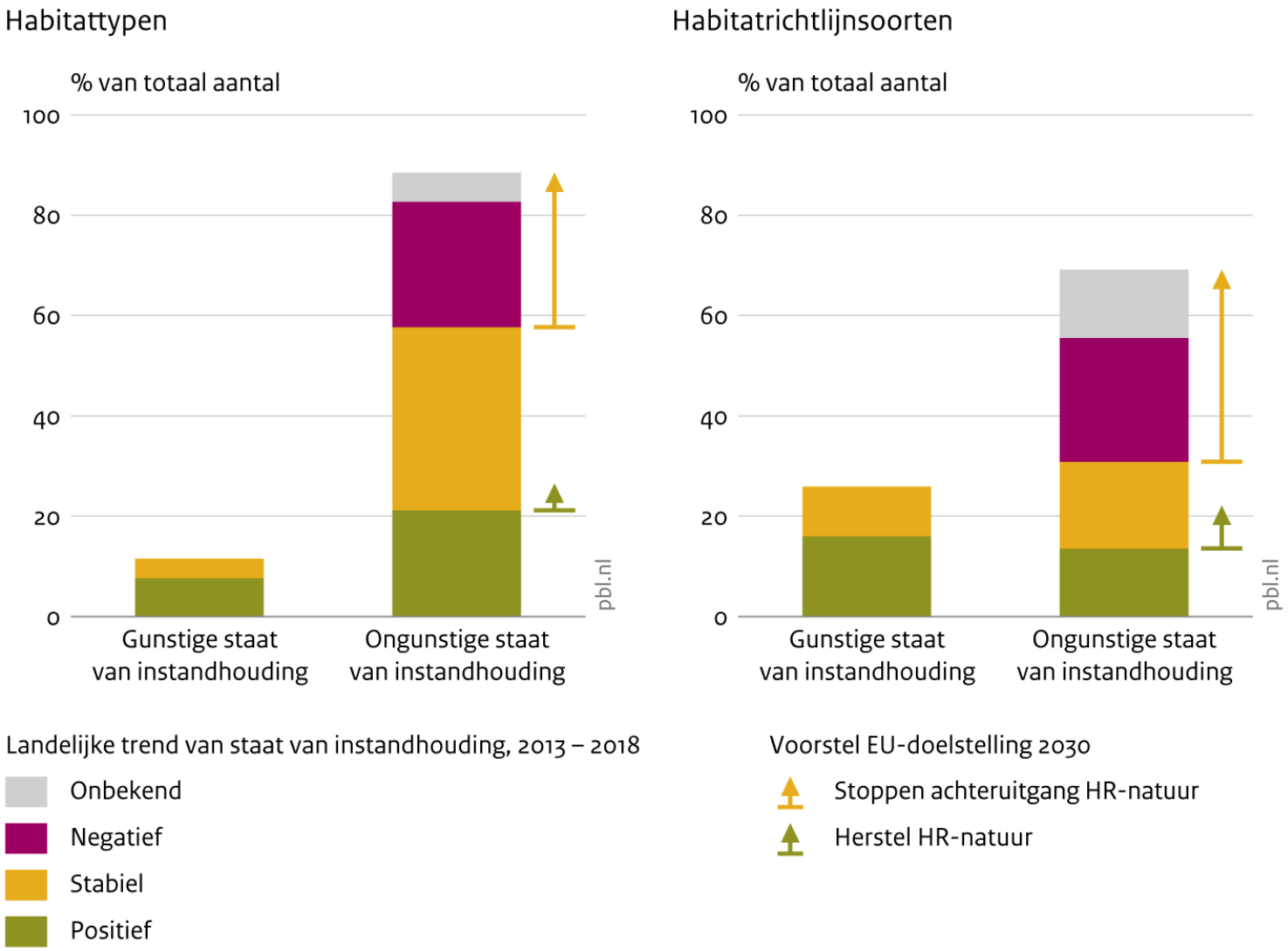

Bron: Ministerie van LNV; bewerking PBL/WUR

Stikstofoverbelasting

- Stikstof is een van de drukfactoren voor het bereiken van gunstige staat van instandhouding.
- In Nederland was in 2018 78 % van de hectaren met stikstofgevoelige natuur overbelast.
- “Kritische Depositie Waarde (KDW): de grens waarboven het risico bestaat dat de kwaliteit van een habitat significant wordt aangetast door de invloed van stikstofdepositie.
- Verworden tot kritische factor bij vergunningverlening Wet natuurbescherming

Effecten van een verhoogde stikstofdepositie

De schade die stikstof veroorzaakt: 'Natuur wordt een fastfoodrestaurant'

Meeste stikstof door landbouw en buitenland

Stikstofdepositie per sector, in gevoelige Natura 2000-gebieden

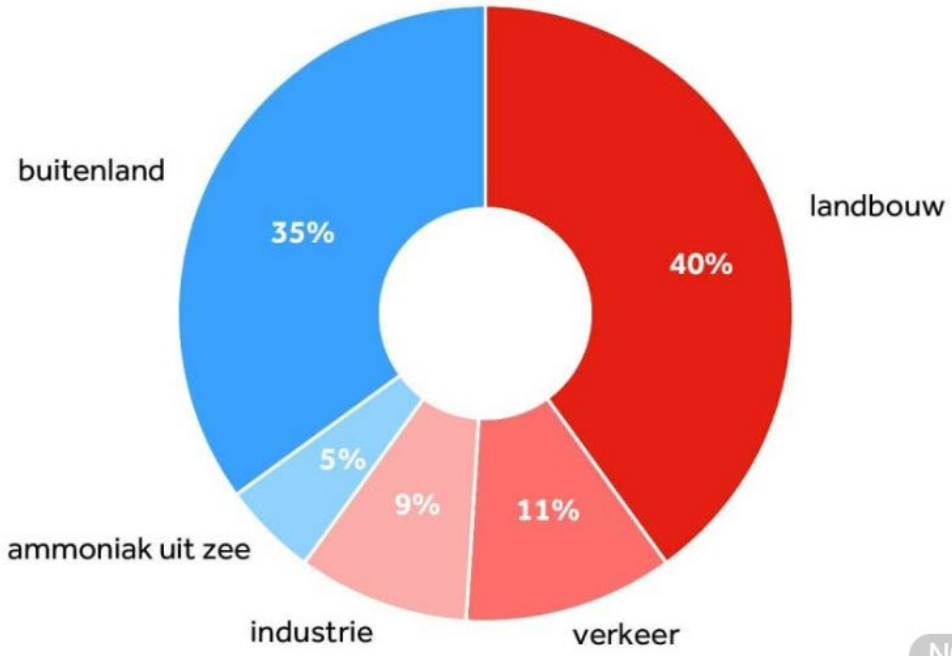

NOS/Sjoerd Mouissie

bron: RIVM, cijfers van 2019

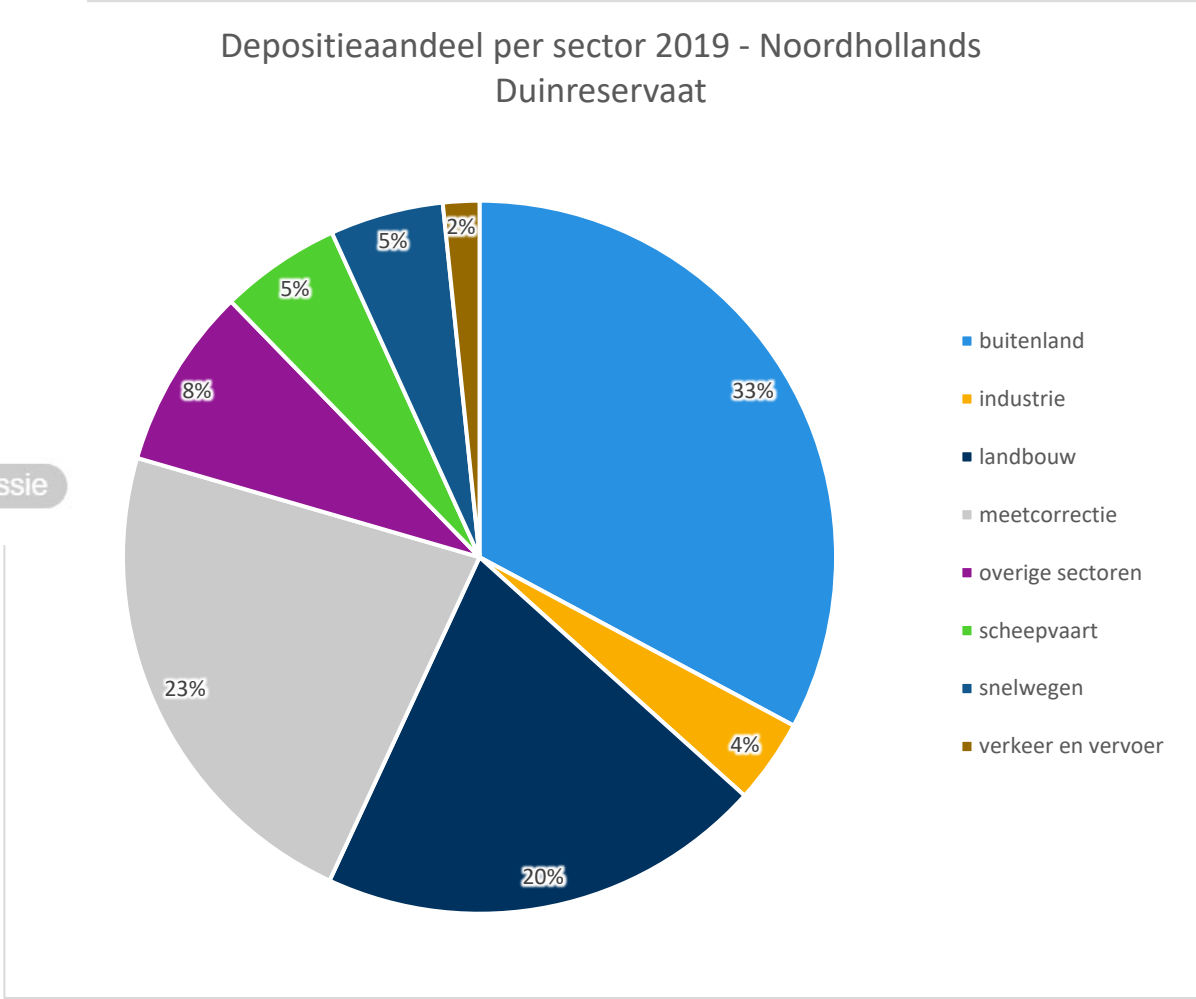

Effecten stikstof op de natuur in de duinen

Juridisch kader

Habitatrichtlijn/Wet natuurbescherming

- Passende maatregelen (tegengaan verslechtering)
- Instandhoudingsmaatregelen (gunstige staat van instandhouding)
- Vergunningverlening na habitattoets (significant negatieve effecten uitgesloten?)
- Mitigerende maatregelen (o.a. salderen)
- Wanneer negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten: ADC-toets

Invloed op vergunningverlening; geitenpaadjes?

Veel variaties op een thema: “uitruilen” van ruimte

- Programmatische aanpak stikstof (ruimte vrijspelen en “claimen” voor ontwikkelingen)
- Beleidsregels (voorwaarden voor salderen)
- Afschaffen vergunningplicht voor intern salderen
- Instelling “Stikstofbanken” (o.a. snelheidsbeperking en ruimte warme sanering varkenshouderij)
- Partiële bouwvrijstelling

- Maar: Additionaliteit! Vrijkomende stikstofruimte alleen (her)gebruiken, als vaststaat dat die niet nodig is om verslechtering van Natura 2000-gebieden te voorkomen en perspectief te houden op herstel.

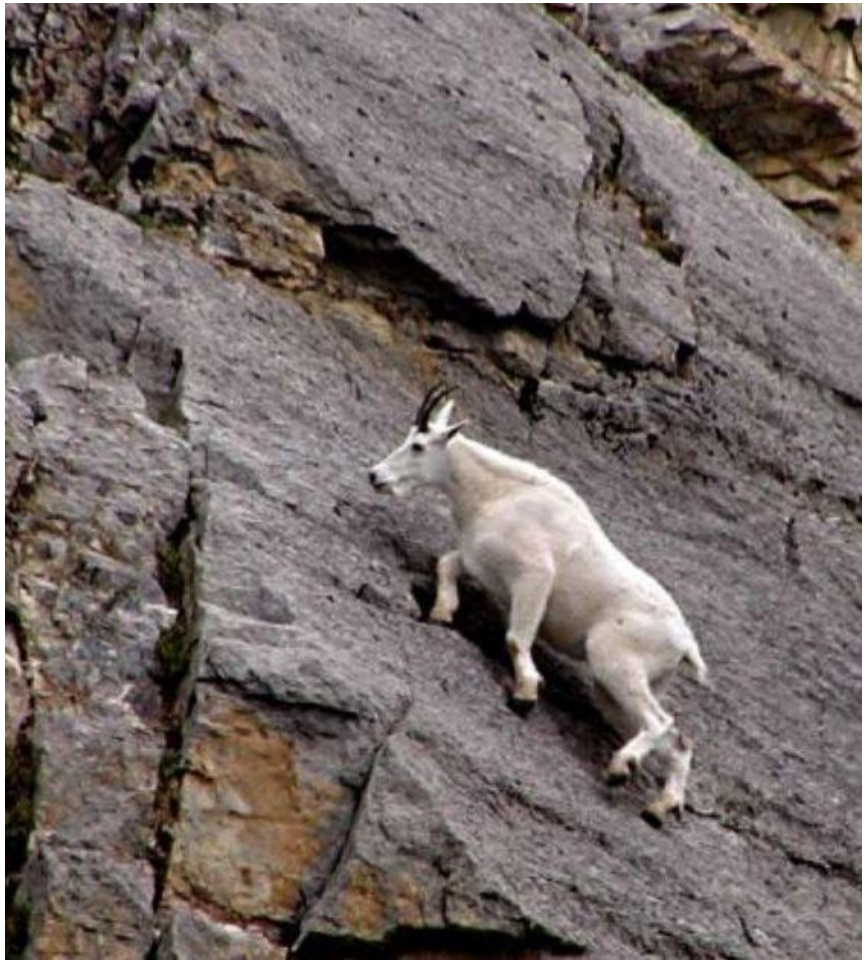

Bouw 1500 woningen in Noord-Holland op de tocht door stikstofvonnis

Bijna 1500 woningen in Noord-Holland kunnen mogelijk niet wo
gebouwd door het recente stikstofvonnis van de rechtbank in Haa
rechter bepaalde toen dat de verlaging van de maximumsnelheid
snelwegen niet voldoende is om ruimte te creëren voor wonin

Provincies zijn beducht voor weer andere stikstofregels door ViA15-zaak

Infra-opdrachtgevers maken zich zorgen over de uitkomst van de volgende belangrijke stikstofzaak die vandaag dient: over de ViA15 en de stikstofrekenafstand van 25 kilometer. Een negatieve uitspraak kan – net als

Slepend stikstofgevecht ligt op de loer. 'Onteigenen van boer vergt lange adem',

TOP NEWS

Boerenopkoopregeling Nederlandse overheid mogelijk illegale staatssteun: rapport

Arzu · augustus 24, 2022 · 2 min read

Advies landsadvocaat: gehele stop handhaving PAS-melders kan niet

© ANP / Sem van der Wal

Raad van State velt oordeel dat kabinet en bouwsector vreesden: bouwvrijstelling in strijd met EU-wetgeving

Stikstofstrijder wil sluiting van Tata Steel, eist intrekken vergunning door provincie

17 januari 2022, 18.14 uur · Door Fred Segaar

Milieuactivist Johan Vollenbroek eist dat Tata Steel de staalproductie stillegt. In een brief aan de provincie Noord-Holland vraagt hij namens zijn organisatie, Mobilisation for the Environment (MOB), de natuurvergunning van het staalbedrijf in te trekken. "Voor deze

Nieuwe klap voor boeren: melkveehouders met innovatieve stal mogen van hoogste rechter niet uitbreiden

Het is onzeker of stikstofbesparende stallen doen wat ze beloven. Een aantal Utrechtse boeren die zo'n stal hebben mag dan ook niet uitbreiden. Dat oordeel velt de Raad van State. De uitspraak kan verstrekkende gevolgen hebben voor boeren in heel het land.

Kabinetsplannen

- NPLG – provinciale gebiedsplannen (integraal)
- Evenredige bijdrage sectoren
- Piekbelasters-aanpak (landbouw en industrie) onder regie van het Rijk; verplichtend instrumentarium
- Toestemmingsverlening (o.a. vergunningplicht intern salderen en aanscherpen beleidsregels salderen)
- Aanpak innovatie stallen
- PAS melders legalisatie en schadeloket
- Op 27 januari a.s. een nieuw “Beleidspakket” naar de Kamer met o.a. criteria en kwantificering doelen piekbelastersaanpak en sectordoelen industrie en mobiliteit.

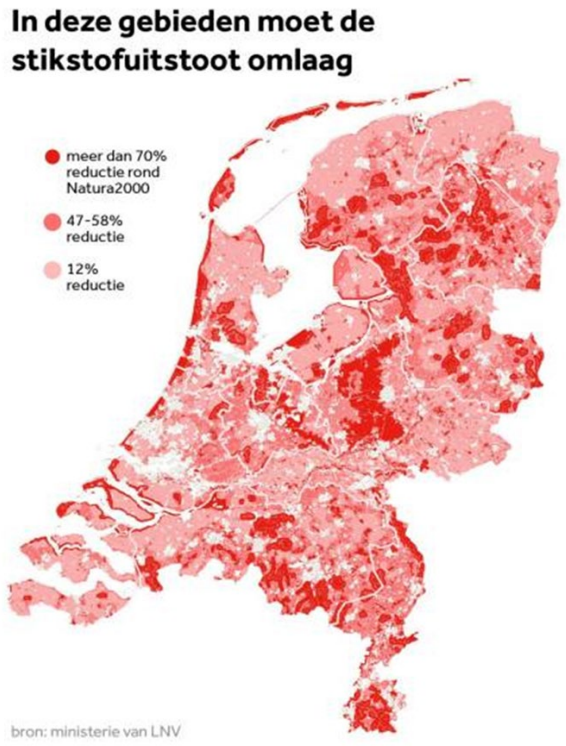

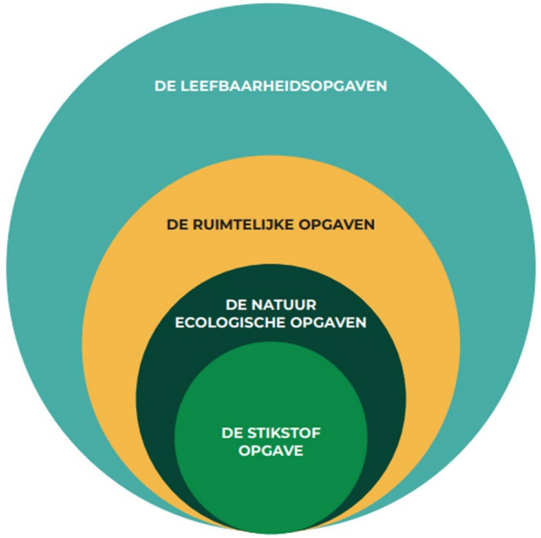

Kabinet komt met stikstofplannen: ligt nadruk op onteigenen van boeren?